

Titulació	Tipus	Curs
Intel·ligència Artificial / Artificial Intelligence	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Marc Abraham Puig Hernandez

Correu electrònic: marcabraham.puig@uab.cat

Equip docent

Santiago Robert Guillén

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits. Aquesta assignatura s'impartirà amb perspectiva dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Objectius

Els objectius de l'assignatura son:

- Donar uns coneixements bàsics del paper del dret en el camp de la intel·ligència artificial
- Conèixer el marc legal aplicable de la intel·ligència artificial
- Entendre els principals aspectes legals relacionats amb la intel·ligència artificial a nivell estatal, europeu i mundial.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Comunicar-se de manera efectiva, tant oralment com per escrit, utilitzant adequadament els recursos comunicatius necessaris i adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.
- Desenvolupar pensament crític per analitzar de manera fonamentada i argumentada alternatives i propostes tant pròpies com alienes.

- Identificar, analitzar i avaluar l'impacte ètic i social, el context humà i cultural i les implicacions legals del desenvolupament d'aplicacions d'intel·ligència artificial i de manipulació de dades en diferents àmbits.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Treballar de manera autònoma, amb responsabilitat i iniciativa, planificant i gestionant el temps i els recursos disponibles i adaptant-se a les situacions imprevistes.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar la propietat intel·lectual en relació amb la IA.
3. Analitzar l'aplicació de la normativa de protecció de dades i el dret a la intimitat en el disseny i desenvolupament de la IA.
4. Comprendre les implicacions socials, ètiques i legals de la pràctica professional en IA.
5. Comunicar-se de manera efectiva, tant oralment com per escrit, utilitzant adequadament els recursos comunicatius necessaris i adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.
6. Desenvolupar pensament crític per analitzar de manera fonamentada i argumentada alternatives i propostes tant pròpies com alienes.
7. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
8. Identificar els supòsits de responsabilitat civil en l'ús de la IA.
9. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
10. Saber analitzar casos d'aplicació de la IA des d'un punt de vista ètic, legal i social.
11. Treballar de manera autònoma, amb responsabilitat i iniciativa, planificant i gestionant el temps i els recursos disponibles i adaptant-se a les situacions imprevistes.
12. Valorar les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

- PART I -

1. Introducció al Dret / Fonaments del Dret. 1.1. Diferències entre Dret, ètica, moral i altres tipus de normes. 1.2. Dret Internacional, Dret europeu i Dret estatal. 1.3. Directrius ètiques i *soft Law*. 1.4. Regulació i autoregulació. 1.5. Elaboració del Dret, aplicació del Dret i accés a la justícia.
2. Intel·ligència Artificial i drets humans. 2.1. Diferències entre drets humans, drets fonamentals i altres tipus de drets. 2.2. Protecció legal, garanties dels drets humans i la seva aplicació en el camp de la Intel·ligència Artificial. 2.3. Principis ètics de la IA: respecte de l'autonomia humana, prevenció del mal, equitat i explicabilitat. 2.4. Transparència en la presa de decisions.
3. Intel·ligència artificial i Dret Antidiscriminatori. 3.1. Marcs legals enfront de la discriminació: internacional, europeu i estatal. 3.2. La IA i el biaix discriminatori: instruments legals i obligacions jurídiques. 3.3. Moderació de continguts i Codis de conducta.
4. IA, gènere i menors. 4.1. Igualtat de gènere, perspectiva de gènere i anti-gènere. 4.2. IA com a tecnologia del gènere: instruments legals i conseqüències jurídiques. 4.3. IA i els menors.
5. Drets digitals i sistemes de IA. 5.1. Marc legal i implicacions en el camp de la IA. 5.2. La Carta dels Drets Digitals. 5.3. Set requisits dels sistemes de la IA.
6. IA i Protecció de dades personals. 6.1. Impacte de la Regulació de Protecció de Dades Personals (GDPR) en la IA. 6.2. Ús legal i legítim de dades personals mitjançant IA.

- PART II -

7. Fonaments de Dret privat. 7.1. Dret de contractes. Drets dels consumidors 7.1.1. Dret de contractes. 7.1.2. Drets dels consumidors. 7.2. Contractes de provisió de serveis i continguts digitals. 7.3. Responsabilitat civil. responsabilitat extracontractual. 7.4. Reglament de Serveis Digitals. 7.4.1. Introducció. 7.4.2. Canvi de paradigma dels serveis digitals.

8. Evolució i de la regulació de la IA. 8.1. Dècada Digital per a 2030. 8.2. Regulació de la IA basada en els riscos. 8.2.1. Àmbit d'aplicació. 8.2.2. Definicions legals. 8.3. Sistemes de IA. Requisits legals. 8.4. Objectius dels models de IA. Requisits legals. 8.5. IA Generativa. 8.6. Ciberseguretat.

9. Regulació de les dades. 9.1. Què és una dada i com classificar-lo. 9.2. El text i l'excepció del *data mining* en la legislació de drets d'autor. 9.3. La governança de les dades. 9.4. La Regulació europea sobre les dades (Data Act).

10. Responsabilitat extracontractual derivada dels danys causats per sistemes de IA. 10.1. La proposta de Regulació europea sobre responsabilitat extracontractual. 10.2. La proposta europea de regulació de la responsabilitat dels productors de sistemes de IA.

11. La protecció legal dels sistemes de IA. 11.1. Drets bàsics d'autor i creació. 11.2. La regulació de Programari. 11.3. El dret Sui generis de les bases de dades. 11.4. La regulació dels secrets comercials a Europa.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Assistència i participació en classe	44	1,76	1, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 12
Estudi de casos	50	2	1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12
Pràctiques i exercicis	50	2	1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12

L'orientació del curs és predominantment pràctica. Cada classe començarà generalment amb la presentació d'un cas o problema real, que donarà lloc a una discussió grupal. A continuació, s'introduiran i explicaran els conceptes legals, el marc legal aplicable i els reptes legals per a la intel·ligència artificial.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació cas pràctic	25%	3	0,12	2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

La nota final s'obtindrà a partir dels següents elements:

1. Avaluació continuada de les classes (40% de la nota). Aquesta nota es divideix en:

Entrega de evidències de cada classe de la primera part (Marc-Abraham Puig) (20% de la nota final).

Entrega de evidències de cada classe de la segona part (Santiago Robert) (20% de la nota final)

Les evidències seran el resultat de casos pràctics introduïts pel professorat. S'aconsella a l'estudiantat l'assistència continuada a classe i la realització de les activitats programades al llarg del curs (lectures, comentaris de legislació, anàlisi de jurisprudència, etc.).

2. Examen parcial (20 % de la nota final)

La matèria aprovada alliberarà a l'examen final sempre i quan la nota arribi a un mínim de 6

3. Examen final (40% de la nota)

L'examen final s'ha de superar amb una nota de 5 o més per fer mitja amb la resta de qualificacions de l'avaluació continuada.

REVALUACIÓ

Només es realitzarà revaluació de la part relativa a l'examen final. La nota final en aquest cas no podrà ser superior a un 6.

L'alumnat serà avaluable sempre que hagi realitzat un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura. Si el valor de les activitats realitzades no arriba a aquest llindar, el professor/a de l'assignatura pot considerar l'estudiant com a "no avaluable".

AVALUACIÓ ÚNICA

Examen final (50% de la nota final)

Realització de 4 casos pràctics (50 %de la nota final)

S'aplicarà el mateix criteri de "no avaluable" que per l'avaluació continuada

ÚS DE LA IA

Ús restringit: per a aquesta assignatura es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) amb l'excepció de totes aquelles activitats que hi computin per a l'avaluació. En aquest cas, el professorat indicarà de quina manera es podria fer servir i com s'avaluarà el seu ús. L'estudiantat haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

Bibliografia essencial

Navas Navarro, S. (Coord.). (s.f.). *Inteligencia artificial, tecnología y derecho*. Tirant lo Blanch.

Bibliografia complementària

AA.VV. (2022). *Las cláusulas específicas del Reglamento General de Protección de Datos en el Ordenamiento Jurídico español: Cuestiones clave de orden nacional e internacional*. Tirant lo Blanch.

AEPD, APDCAT, & AVPD (2018). *Guía del Reglamento General de Protección de Datos para responsables de tratamiento*. Agencia Española de Protección de Datos.

AEPD (2017). *Protección de datos: Guía para el ciudadano*. Agencia Española de Protección de Datos.

Atienza Navarro, M. L. (2022). *Daños causados por inteligencia artificial y responsabilidad civil*. Atelier.

Azuaje Pirela, M. (Coord.). (2023). *Introducción a la ética y el derecho de la inteligencia artificial*. LA LEY Soluciones Legales.

Barrio, M. (2021). *Manual de Derecho digital*. Tirant Lo Blanch.

Bello Janeiro, D. (Coord.). (2020). *Nuevas tecnologías y responsabilidad civil*. Reus.

Bercovitz Rodríguez-Cano, R. (2019). *Comentarios a la Ley de Propiedad Intelectual* (6ª ed.). Tecnos.

Bourcier, D., & Casanovas, P. (2012). *Inteligencia artificial y derecho*. Editorial UOC.

Casanovas, P. (2024). On ambiguity and the expressive function of law: The role of pragmatics in smart legal ecosystems. *arXiv*. <https://doi.org/10.48550/arxiv.2406.05084>

Casanovas, P., Hashmi, M., & de Koker, L. (2024). A three steps methodological approach to legal governance validation. *arXiv*. <https://doi.org/10.48550/arxiv.2407.20691>

Casanovas, P., & Oboler, A. (2025). Foreword: A holistic framework for hate speech modelling. En *Regulating Hate Speech Created by Generative AI* (pp. xii-xvi). CRC Press. <https://doi.org/10.1201/9781032654829>

Casas Bahamonde, M. E. (Dir.). (2025). *Derecho y tecnologías*. Fundación Ramón Areces.

Cerrero Martínez, A., & Peguera Poch, M. (Coords.). (2020). *Retos jurídicos de la inteligencia artificial*. Aranzadi.

Cotino Hueso, L. (Dir.). (2022). *Derechos y garantías ante la inteligencia artificial y las decisiones automatizadas*. Aranzadi.

Council of Europe (2023). *Human rights by design: Future-proofing human rights protection in the era of AI*. Consejo de Europa.

Custers, B., & Fosch-Villaronga, E. (Eds.). (2022). *Law and Artificial Intelligence: Regulating AI and Applying AI in Legal Practice*. Springer.

Díaz Alabart, S. (2018). *Robots y responsabilidad civil*. Reus.

Ebers, M., & Navas, S. (Eds.) (2020). *Algorithms and Law*. Cambridge University Press.

Fernández Carballo-Calero, P. (2021). *La propiedad intelectual de las obras creadas por inteligencia artificial*. Aranzadi.

FRA (European Union Agency for Fundamental Rights) (2018). #BigData: Discrimination in data-supported decision making.

<https://fra.europa.eu/en/publication/2018/bigdata-discrimination-data-supported-decision-making>

FRA (European Union Agency for Fundamental Rights) (2020). Getting the future right - Artificial intelligence and fundamental rights. <https://fra.europa.eu/en/publication/2020/artificial-intelligence-and-fundamental-rights>

Gamaero Casado, E., & Pérez Guerrero, F. L. (Coords.) (2023). *Inteligencia artificial y sector público: retos, límites y medios*. Tirant lo Blanch.

Garon, J. M. (2025). *Artificial Intelligence Law and Regulation in a Nutshell*. West Academic.

Garriga Domínguez, A. (2023). Las exigencias de transparencia para los sistemas algorítmicos de recomendación, selección de contenidos y publicidad en línea en el nuevo Reglamento Europeo de Servicios Digitales. *Revista Española de la Transparencia*, 2023(2444-2607).

Moreno Rebato, M. (2021). *Inteligencia artificial: Umbrales éticos, derecho y administraciones públicas*. Aranzadi.

Llano Alonso, F. H. (2022). *Inteligencia artificial y filosofía del derecho*. Laborum.

Llorente Sánchez-Arjona, M. (2021, 25 de marzo). Big Data, Inteligencia Artificial y Violencia de Género. *Diario La Ley*. Ciberderecho.

Martínez Nadal, A. (Dir.). (2021). *Plataformas digitales: Aspectos jurídicos*. Thomson Reuters - Aranzadi.

Marín Salmerón, A. (2023). *El defecto de diseño en los productos digitales*. Aranzadi.

Monterroso Casado, E. (Dir.). (2019). *Inteligencia artificial y riesgos cibernéticos: Responsabilidades y aseguramiento*. Tirant lo Blanch.

Pegueras Poch, M. (Coord.). (2023). *Perspectivas regulatorias de la inteligencia artificial en la Unión Europea*. Reus.

Presno Linera, M. A. (2022). Derechos fundamentales e inteligencia artificial en el estado social, democrático y digital de derecho. *El Cronista del Estado Social y Democrático de Derecho*, (100).

Puig Hernández, M.-A. (2025). La dignidad humana y la singularidad de la IA. En N. Reynal Querol, F. Ramos Romeu, A. Libano Beristain, et al. (Coords.), *De la ejecución ala historia del Derecho Procesal y de sus protagonistas: Libro V: Apuntes históricos y otros estudios.Liber Amicorum en homenaje al Profesor Manuel-Jesús Cachón Cadenas* (pp. 479-493). Atelier.

Rodríguez García, J. A., & Moreno Rebato, M. (2018). ¡El futuro ya está aquí! Derecho e inteligencia artificial. *Revista Aranzadi de Derecho y Nuevas Tecnologías*, (48).

Sartor, G., Casanovas, P., Biasiotti, M. A., & Fernández-Barrera, M. (Eds.). (2011). *Approaches to Legal Ontologies: Theories, Domains, Methodologies*. Springer.

UNESCO. (2021). *Recomendación sobre la ética de la inteligencia artificial*. Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura.

Villás Olmeda, M., & Camacho Ibáñez, J. (2022). *Manual de ética aplicada en inteligencia artificial*. Anaya.

Zurita Martín, I. (2020). *La responsabilidad civil por los daños causados por los robots inteligentes como productos defectuosos*. Reus.

Enlaces de interés

<https://www.gov.uk/government/publications/ai-regulation-a-pro-innovation-approach/white-paper>.

<https://www.whitehouse.gov/ostp/ai-bill-of-rights/>

https://commission.europa.eu/system/files/2020-02/commission-white-paper-artificial-intelligence-feb2020_en.pdf

Programari

L'assignatura no exigeix un programari específic

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	711	Anglès	primer quadrimestre	tarda
(PLAB) Pràctiques de laboratori	711	Anglès	primer quadrimestre	tarda
(TE) Teoria	71	Anglès	primer quadrimestre	tarda